

POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z odwołania T. B.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Krakowie
o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 15 marca 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 1 grudnia 2021 r., sygn. akt III AUa 1539/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bez obciążania skarżącego kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 2. zasądza na rzecz adwokata M. S. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Krakowie kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 1 grudnia 2021 r., III AUa 1539/19, oddalił apelację odwołującego się T.B. od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z 28 czerwca 2019 r., VII U 2026/18, oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Krakowie z 12 czerwca 2018 r. odmawiającej przyznania mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku ze służbą wojskową.

Odwołujący wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną, zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie: (-) art. 233 §1 w związku z art. 227 § 1 pkt 3 k.p.c. przez nieuzasadnione oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z pisma Departamentu Orzecznictwa Lekarskiego ZUS, opinii właściwego Ośrodka Medycyny Pracy oraz Opinii Kliniki - Poradni Gruźlicy i Chorób Płuc, które to dokumenty są kluczowe dla rozstrzygnięcia o niezdolności Powoda do pracy i miały istotne znaczenie dla sprawy; (-) art. 232 zdanie 2 w związku z art. 286 k.p.c. przez niezastosowanie i niepowołanie biegłego z zakresu medycyny pracy, w sytuacji kiedy w postępowaniu apelacyjnym, po przedstawieniu dodatkowych dokumentów przez skarżącego, powstały istotne wątpliwości wymagające wyjaśnienia przez odpowiedniego specjalistę; (-) art. 52 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 1974 r. Nr 21 poz. 117 ze zm.) przez niezastosowanie i nieprzyznanie skarżącemu prawa do renty w sytuacji powstania ponownego inwalidztwa, wskutek pogorszenia się jego stanu zdrowia w związku z chorobą, która uzasadniała poprzednio prawo do renty.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, przyjęcie niniejszej skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność oraz o zasądzenie na rzecz pełnomocnika skarżącego kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych i zwiększonych o wysokość podatku od towarów i usług, które to koszty nie zostały pokryte w całości czy w części.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi do rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1),

istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

W przypadku powoływania się na przesłankę tzw. „przedsądu” wskazaną w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., w stosownym wywodzie prawnym skarżący powinien wykazać, że w sprawie doszło do kwalifikowanego oczywistego naruszenia prawa, widocznego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy, oraz że skutek takiego naruszenia zapadł wyrok oczywiście wadliwy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2011 r., V CSK 113/11, LEX nr 1101690 oraz powołane tam orzecznictwo). Tymczasem skarżący nie wykazał, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia prawa w powyższym rozumieniu, ani że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy. Polemiczna skarga kasacyjna zawiera rozmaite kontrowersje faktyczne i prawne, które wszakże nie zostały objęte adekwatnymi - innymi niż rzekomo oczywista zasadność wniesionej skargi - wnioskami o przyjęcie jej do merytorycznego rozpoznania, których Sąd Najwyższy nie może domyślać się ani zastępować strony skarżącej w sformułowaniu takich wniosków o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, które wymagałyby merytorycznej interwencji najwyższej instancji sądowej. Oczywiście naruszenia przepisów prawa powinna być widoczna od razu, bez wnikania w szczegóły sprawy oraz bez potrzeby ponownej analizy istotnych kontrowersji prawnych, których wszakże autor skargi kasacyjnej nie sformułował w postaci potencjalnie istotnych zagadnień prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) lub potencjalnej potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości na gruncie złożonych ustaleń faktycznych przedmiotowej sprawy (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Ponadto zarówno zarzuty, jak i uzasadnienie skargi, w istocie prowadzają się do polemiki z poczynionymi na podstawie opinii biegłych ustaleniami faktycznymi. Z opinii biegłych sądowych, które zostały wydane w sprawie na podstawie przeprowadzonego badania skarżącego oraz analizy dokumentów medycznych znajdujących się w aktach sprawy, jednoznacznie wynika, że gruźlica płuc, na którą zachorował skarżący pełniąc służbę wojskową w latach 1965–1967, uległa wyleczeniu, natomiast występujące u niego jednostki chorobowe obecnie, w

tym przewlekła obstrukcyjna choroba płuc, nie są powiązane ze służbą wojskową i istniejącym wówczas schorzeniem.

Natomiast nowe dokumenty, z których wynika pogorszenie się stanu zdrowia skarżącego, który został wydany później niż kontestowana decyzja, może stanowić podłoże do ponownego ustalenia na wniosek osoby zainteresowanej spornego prawa do renty, jako nowy i wcześniej nieznany dowód zawierający potencjalnie istotne okoliczności podlegające weryfikacji przy wydaniu kolejnej (nowej) decyzji rentowej, z prawem do jej sądowej kontestacji w potencjalnym nowym sądowym postępowaniu odwoławczym (art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach). W szczególności należy podkreślić, że sądy ubezpieczeń społecznych nie mają procesowej kognicji do orzekania co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy, które powstały już po dniu złożenia odwołania od kontestowanej decyzji rentowej (por. art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.). Nie pozbawia to skarżącego możliwości złożenia kolejnego wniosku rentowego w trybie art. 114 ustawy o emeryturach i rentach, a po rozpoznaniu i dokonaniu oceny oraz weryfikacji okoliczności zawartych w nowym zaświadczeniu lekarskim organ rentowy może wydać adekwatną nową decyzję rentową.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

ał